

H O T Ă R Ă R E

cu privire la Nota informativă a Curții Supreme de Justiție referitoare la cauzele examinate în procedură de ordonanță de către instanțele judecătorești

27 mai 2014
nr.470/16

mun. Chișinău

Examinând Nota informativă a Curții Supreme de Justiție referitoare la cauzele examinate în procedură de ordonanță de către instanțele judecătorești, audiind informația doamnelor Tatiana Răducanu și Vera Toma, Consiliul Superior al Magistraturii,

C O N S T A T Ă :

La Consiliul Superior al Magistraturii a parvenit Nota informativă a Curții Supreme de Justiție referitoare la cauzele examinate în procedură de ordonanță de către instanțele judecătorești. Nota în cauză a fost întocmită, în legătură cu necesitatea apărută și vizează practica examinării cauzelor în procedura în ordonanță referitoare la încasarea unor sume considerabile de la agenți economici străini. Astfel, se menționează că pentru întocmirea generalizării, la 28 martie 2014 de către Curtea Supremă de Justiție au fost solicitate dosarele de categoria respectivă din toate instanțele judecătorești naționale. Urmare, au parvenit răspunsuri de la judecătoriile: Taraclia, Călărași, Hîncești, Soroca, Ștefan-Vodă, Edineț, Cahul, Dondușeni, Orhei, Cimișlia, Sîngerei, Ocnița, Șoldănești, Ceadâr-Lunga, Criuleni, Rîșcani, Florești, Basarabeasca, Briceni, Glodeni, Bender, Dubăsari, Leova, Nisporeni, Drochia, Bălți, Ialoveni, Ciocana, mun. Chișinău, Rezina, Cantemir, Fălești, prin care s-a menționat lipsa dosarelor solicitate. Însă, de la 11 instanțe au parvenit 53 dosare, inclusiv 24 de la Procuratura Anticorupție, referitor la încasarea sumelor considerabile și anume de la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău - 19 dosare, Botanica, mun. Chișinău - 4 dosare, Centru, mun. Chișinău - 10 dosare, Buiucani, mun. Chișinău - 1 dosar, Comercială de Circumscripție - 4 dosare, Anenii-Noi - 1 dosar, Ungheni - 1 dosar, Telenești - 3 dosare, Căușeni - 1 dosar, Vulcănești - 2 dosare, Comrat - 6 dosare.

În urma studierii ordonanțelor judecătorești de către Curtea Supremă de Justiție, s-a constatat că unele cereri au fost examinate și ordonanțele au fost eliberate cu încălcări ale legislației în vigoare și anume.

La examinarea cererilor înaintate, instanțele s-au bazat doar pe documente care erau autentificate de reprezentanții reclamantilor prin ștampilă și semnătură, copiile nefiind autentificate în modul stabilit de lege și nici nu exista mențiunea judecătorului de corespondere a copiilor cu originalele lor. Or, potrivit art. 137 alin. (1) CPC, se consideră înscris orice document, act, convenție, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum și primit prin fax, poștă electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informației care se referă la circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii și care pot confirma

veridicitatea lor. În temeiul art. 138 alin. (4) CPC, înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

Unele din copiile documentelor erau cusute și autentificate cumulativ printr-o semnătură și ștampilă, procurile fiind anexate în copii, în limbile engleză și rusă, însoțite de file xerocopii cu mențiuni de apostilare. Din actele tuturor cauzelor rezulta că majoritatea absolută a documentelor, anexate la cererile de eliberare a ordonanțelor judecătorești, au fost fie încheiate (contracte diferite, proteste ale cambiilor etc.), fie eliberate (procuri, apostilări etc.) de autorități din străinătate. Or, în temeiul art. 139 alin. (1) CPC, autenticitatea documentelor și a altor acte eliberate de autoritățile străine se determină conform art. 466 CPC, care prevede că, actele oficiale eliberate, redactate sau legalizate, în conformitate cu legislația străină și în forma stabilită, de organe competente străine în afara Republicii Moldova în privința cetățenilor sau organizațiilor ei ori persoanelor străine pot fi prezentate instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova numai dacă sînt supralegalizate pe cale administrativă ierarhică și, ulterior, de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale Republicii Moldova. Supralegalizarea pe cale administrativă este supusă procedurii stabilite de statul de origine a actului, urmată de supralegalizarea efectuată de misiunea diplomatică sau de oficiul consular al Republicii Moldova în statul de origine, fie de misiunea diplomatică sau de oficiul consular al statului de origine în Republica Moldova și, ulterior, în ambele situații, de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova. Supralegalizarea actelor încheiate sau legalizate de instanțele judecătorești ale Republicii Moldova se face, din partea autorităților Republicii Moldova, de Ministerul Justiției și de Ministerul Afacerilor Interne. Deci, se menționează că, contrar acestor norme nici unul din actele anexate la cererile de eliberare a ordonanțelor judecătorești nu au fost legalizate în modul stabilit de legislația enunțată.

Conform alin. (4) din același articol actele oficiale eliberate pe teritoriul unui stat participant la tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt recunoscute fără supralegalizare ca înscrisuri în instanțele judecătorești ale Republicii Moldova. Din materialele dosarelor nu rezulta că cu statele, în care au fost perfectate documentele anexate, Republica Moldova are încheiate tratate internaționale.

La fel se menționează că, avînd în vedere proveniența actelor anexate de la diferite autorități din străinătate, acestea urmau, în mod obligatoriu, să fie traduse respectiv, or în conformitate cu art. 466 alin. (5) CPC, actele încheiate într-o limbă străină se prezintă în instanțele judecătorești ale Republicii Moldova în traducere în limba de stat, cu autentificarea traducerii în modul stabilit.

De asemenea, majoritatea cererilor au fost întemeiate pe prevederile art. 345 lit. b) CPC RM, considerîndu-se că rezultă dintr-un act juridic încheiat printr-un înscris simplu (contracte de împrumut și cambii), cu toate că art. 345 CPC prevede un temei separat - lit. c) de eliberare a ordonanțelor judecătorești, bazate pe protestul cambiilor. Or, din sensul legii, ordonanța judecătorească poate fi emisă în

temeiul pretenției ce rezultă dintr-un act juridic încheiat printr-un înscris simplu în cazurile, spre exemplu, de contracte-tip încheiate în mod direct între furnizor și consumator privind furnizarea energiei electrice, termice, a apei, gazului, contracte de prestare a serviciilor de telefonie, internet, televiziune prin cablu etc., urmînd a fi anexate contractul încheiat în mod direct între prestator și consumator și probe ce confirmă că debitorului i-au fost acordate serviciile în cauză. Însăși contractul de împrumut nefiind un înscris simplu, deoarece este încheiat între 2 părți cu diverse condiții de executare, inclusiv fiind prevăzută responsabilitatea părților pentru neexecutare. Astfel, cerințele rezultate din asemenea contracte nu cad sub incidența lit. b) art. 345 CPC RM, deoarece acestea, după formă nu sunt înscrise simple.

Mai mult ca atît, cererile de eliberare a ordonanței judecătorești studiate în cadrul generalizării au fost întemeiate pe mai multe contracte, inclusiv de fidejusiune și mandat, care de asemenea, sunt încheiate fie între 2 sau mai multe persoane, cu prevederi ample de executare a contractelor și de responsabilități în cazul neexecutării lor, care nu sunt caracteristice înscrisurilor simple.

Se mai menționează că, în majoritatea cazurilor, pentru a argumenta competența instanțelor naționale, la dosare s-a anexat xerocopia buletinului de identitate al cetățeanului RM (fidejutor sau girant), care urma să răspundă solidar cu debitorul, însă aceasta (xerocopia) fiind făcută numai pe o parte (unde se arată codul personal), astfel nu este posibil de stabilit domiciliul exact, pentru a putea fi motivată competența instanței. Din considerentele menționate unele și aceleași persoane figurau în diferite dosare, indicîndu-se diferite domiciliu, dosarele fiind examinate în instanțe diferite.

La cererile de eliberare a ordonanței judecătorești, întemeiate pe contracte de împrumut, în privința debitorului și pe contracte de fidejusiune, în privința fidejutorilor, contractele respective nu erau autentificate notarial în conformitate cu lit. a) din art. 345 CPC. Or, potrivit art. 345 lit. a), b), c) CPC se emite ordonanță judecătorească în cazul în care pretenția:

- a) derivă dintr-un act juridic autentificat notarial;
- b) rezultă dintr-un act juridic încheiat printr-un înscris simplu, iar legea nu dispune altfel;
- c) este întemeiată pe protestul cambiei în neachitarea, neacceptarea sau nedatarea acceptului, autentificat notarial.

Pe cauzele examinate cu protestul cambiei nici față de unele din persoanele din contul căror au fost încasate în mod solidar sumele solicitate, protestele cambiei nu au fost autentificate notarial, pentru a fi posibilă eliberarea ordonanței în baza temeiului prevăzut la art. 345 CPC. Or, la cererile de eliberare a ordonanțelor judecătorești, întemeiate pe protestul cambiei (aceste cereri reprezintă o majoritate), legea în mod expres prevede obligativitatea autentificării notariale a protestului cambiei în neachitarea, neacceptarea sau nedatarea acceptului.

În ședința Consiliului, domnul Mihai Poalelungi, președintele Curții Supreme de Justiție a reiterat că informația nominalizată a fost remisă în adresa Procuraturii Generale și Centrului Național Anticorupție în vederea întreprinderii măsurilor de rigoare.

Urmare, celor relatate mai sus, Consiliul Superior al Magistraturii consideră necesar a lua act de Nota informativă a Curții Supreme de Justiție referitoare la cauzele examinate în procedură de ordonanță de către instanțele judecătorești și de

faptul intentării dosarului penal pe acest fapt și de inițierea legislativă de modificare a legislației procesual civile în domeniul examinării procedurii în ordonanță.

Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul prevederilor art.4, 17 și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A lua act de Nota informativă a Curții Supreme de Justiție referitoare la cauzele examinate în procedură de ordonanță de către instanțele judecătorești.

2. A lua act de faptul intentării dosarului penal pe acest fapt și de inițierea legislativă de modificare a legislației procesual civile în domeniul examinării procedurii în ordonanță.

3. Copia prezentei hotărâri se expediază pentru informare tuturor instanțelor judecătorești și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Președinte interimar al
Consiliului Superior al Magistraturii

Dumitru Visternicean